

Lélekelemzés és katarzis csokifoltos öltönyben

- mikrotanulmány a kollokviumok világából

Egymásnak feszülő elmék, a tudomány axiómáktól és hipotézisektől csillogó csatamezeje, kérdés és ellenkérdés, válasz és viszontválasz. Magasfeszültségű intellektusok párviadala, pengéként egymásnak feszülő retorikai alakzatok. Igen, ma a vizsgázásról lesz szó.

Az IgenHír egyetemsszociológiai kutatóegységében ezúttal merően új kutatási territóriumba navigáljuk kultúrantropológiai terepjárónkat. Célunk minden hallgató életciklusában exponált alkalomnak számító szóbeli vizsga holografikus bemutatása.

Vizsgálati módszerünk a legmodernebbnek számító Leunowski-féle sztereó hatástanulmány, mely egyszerre enged betekintést a kollokvium során mindkét fél gondolatvilágába. Vagyis egyidejűleg két lélekalkatitkai mérőöntengedünk vizsgakulcsszereplőinek agyába, hogy az ott lejátszódó folyamatokat rögzíteni tudjuk. A kapott gondolatöröket felhangosítva, remaszterizálva adjuk közre.

A diák szemszögéből

„Az öltöny tökéletes, leszámítva ezt a diszkrét csokifoltot a bal felső zsebnél. Na de az a múltkor Fonetikai és Hangszimbolikai Konferencia eredménye, ahová Novák hívott, persze csak a végére, a kajálásra... Szóval a ruházat tökéletes, a jegy felét pedig úgyis a megjelenés adja, tudja ezt minden öreg harcos. Vagyis a jegy háromnegyedét, a maradékot pedig a megnyerő mosoly, és a homályos távlatokból indított, laza torokgyakorlatnak is felfogható tudományzagú vaker. Mi is a mai téma? Sőt, ez milyen tárgy? Jah, igen, a Huszadik század első felének magyar irodalma. Nocsak, akkor miért hoztam magammal a Dialektika III. jegyzetet? Az a barom Berger fénymásolta nekem! Szerencsétlen zombi, ötödéves, de még egy kurzusfelvételtől is izgalmi állapotba kerül.

Különb is, ma helyzeti előnyünk van, a vizsgázató ötvenes docensasszony, feje fölött már felsejlik a posztnőieség hamvadó sziluettje. Az ilyen vén csatalányokat könnyen kenýerre lehet kenni, fiatalos lendület, néhány rokokó bók, és máris pingálják az indexbe a hatost. De miért jön ki ilyen sápadtan a szobából ez a vitringyerek, a Kiskovács? Mi? Hogy megvágta? Hoppá. Neheztelt terep, verbális dzsungelharc várható. Ám ki ijed meg afféle grandiózus szellemi kapacitások birtokában, mint az enyém?!

Végre be lehet menni. Hmm, szűk szoba, kevéske fény, avít szakirodalmi kiskáték a leselejtezett polcokon. Na de ki ez a szakállas, mogorva bányásztorp?! Rossz szoba? Neem? Hogy most a Mecsek tanáró beteg, és hogy ő tartotta az utolsó négy előadást? S erről miért nem szólt valaki? Az utolsó négy előadás sajnos kimaradt, ahogy az első tíz is. Hogy látogatásköteles volt? Ez meg miféle új szabály már gínt?!

Sebaj, nem dob ki kapásból, ez biztató jel. Igen, ez a szimpatikus öltözködés és a sugárzó intellektus eredménye. Na, mit kérdez az öreg szivar? Húzzak tételt. << Babits Mihály vateszi poézise az 1930-as években. >> Oké, gond egy szál se, erre pont nem készültünk, de legalább annyira nem, mint az összes többire, így egyenlők az esélyek. Lássuk csak, legalább egy gondolatfoszlány ugorjon be, egy fogódzó Babitsról, az öreg úgyis értékeli. Különb is, nem aszalódna negyven éve ezen a tanszéken ilyen bányarémek között, mint ez a Mecsek tanáró, aki képtelen volt betolni külön irányítószámmal rendelkező hátsóját a vizsgára...

Rendben, startoljunk a Nyugattól. A folyóirat a magyar irodalom modernitásának fundamentuma, orientáció a nyugati szellemiségű kultúrnívó felé, ahogy Móricz megfogalmazta, az értől az óceánig. Bocsánat, akkor Ady. Hogy ugorjak? Mi vagyok én, gátfutó gyalogkakuk? Eh, rendben, akkor induljunk

ki onnan, hogy Babits poézise nem érhető meg a poeta doctus és a poeta natus közti finom irodalomfilozófiai különbségtétel nélkül. Mi az, hogy Babits Mihály melyik volt? Természetesen mindkettő, hiszen gondolati lírája a horatiusi eszmekörök áramlatainak farvizén mindkét költőtípus jellegzetességeit az örökkévaló felé úsztatta...

Jó, ennyit Babitsról. Most miért hallgat? Mi ez a csönd? Jah, hogy az indexem köti le. Na ne, pont ott nyitja ki, ahol az a tuskó Szabó Zé megvágott. De ez a csönd egyre rosszabb, a rutinom és széles látóköröm azt sugallja, hogy azonnal be kell dobní egy témát. Most!

A próféta szerep miatt sem valószínű, hogy meg hermetikus, hiszen a költő már a Jónás könyvében is dilemmatikus taglalta a vateszi küldetés horizont kétarcúságát. - Végre, valami beugrott! Ez a mondat ambiztos jollyjoker, már a Türkmén szakfordítás óráin is bevált.

Ah, és most lestűjt! Lestűjt azzal a szocreal tollal és beír valamit. Mi ez a fíntor? Mintha egy patkánytetemet piszkálna azzal a pennával... Pff, na nézzük! Hármás. Ez legalább kétszer, más számítások szerint háromszor jobb, mint amennyit produkáltam. Ám mit várjon az ember? A realis értékelés, az objektív tudományosság írmagja is kiveszett a mai tudósokból...

A professzor szemszögéből

„Ez a Kiskovács olyan életképtelen, mint egy szimbolista vers lábjegyzet nélkül. Akkorra egyest adtam neki, hogy rálóg a Hermeneutikai szabadgyakorlat ötösére. Az a zöldfüllű nyallér Pálovics mindenkinek ötöst ad. Szánnivaló szotyola. Na, amíg be nem bénázza magát a következő áldozat, gyorsan meghúzzuk ezt a laposüveget, itt ni.

Afene, mit ront be ez a balfácán? Mit képzel magáról, hogy itten csapkodja az ajtót? Jó ég, hogy néz ki ez

a félkegyelmű? Vajon lehányta a zakóját, vagy csak a kávéautomata aratott rajta pontozásos győzelmet? Ahogy nézem, be sem járt. Hát igen, ha bejárt volna, tuti megjegyzem ezt a bárgyú ábrázatot. Na mindegy, lássuk, mit tudsz, kishaver. Húzz egy tételt! Ó, igen, Babits. Bár lehetne bármelyik, úgysem fogod tudni. Hogy is írták tavaly egy felejthető hallgatói lapban? << A vizsgák szomorú számúrája áll itt. >>

Jó, nézzük akkor. De nagyon tudtam, fogalma sincs Babitsról! Opp, ez knock outolt! Az értől az óceánig szerinte Móricztól van. Ordító a butaság jéghegye! Mit hegye, egész hegyláncolata! Most kellene egy orbitális kapával kívágnom a folyosóra. Áh, de ez már szórakoztat, annyira gyámoltalan ezzel a hányásszínű nyakkendővel, hogy hagyjuk vergődni! Igen, azt hiszem, ez a helyes magatartás, az aurea mediocritas. Erről sem lenne fogalma a latinalanság átkával megvert nemzedék eme siralmas kenyérszűjtőjának.

Nézzük csak az indexét! Jé, Szabó Zé, az az álmatag rozsmár is megvágta. Pedig ahhoz művészi érzék és hallatlan tehetség kell, hogy valakit az öreg Szabó elgáncsoljon. Azt az anaforsztikus megszemélyesítést neki! Ennél idétlenebb fényképet még nem láttam, pedig évtizedek óta itt tanítok! Te adj erőt, jó Cicero, úgy néz ki, mint egy Ignatusba oltott Zuschlag! Majd felhívom rá a kollégák figyelmét, ezt nekik is látniuk kell!...

Közben duruzsol itt valamit Jónásról, talán ködlik neki az általános iskolai tananyag. Buktassam meg? Régen még lógott bennem a tűz, olyan kéjsóvár élvezetet nyújtott egy-egy középaladó autista megbuktatása hosszas tortúra után! Most meg már életunt, és cinikus vagyok a végsőkig, mint Korom Áron abban a remek Örkény-regényben. Jól van, kap egy hármast, hogy összezavarodjon, és a diploma felé haladva bizostsítam neki dekadens jövőjét. Remek, akkor galoppírozd magad kifelé, te anyaszomorító! Aztán küldheted a következőt, addig meg hadd lássam még egyszer azt a jó öreg üvegcsét!

Constantinovits Milán